

Over de auteur

Scott Kelby

Scott is redacteur, uitgever, en medeoprichter van het tijdschrift *Photoshop User* en co-host van de invloedrijke wekelijkse talkshow over fotografie, *The Grid*. Hij is voorzitter van KelbyOne, de online onderwijsgemeenschap voor creatieve mensen.

Scott is fotograaf, ontwerper en bekroonde auteur van meer dan tachtig boeken, waaronder *Het Adobe Photoshop Lightroom Boek voor digitale fotografen*, *Professional Portrait Retouching Techniques for Photographers Using Photoshop*, *How Do I Do That in Lightroom?*, *Light It, Shoot It, Retouch It: Learn Step by Step How to Go from Empty Studio to Finished Image* en de serie *The Digital Photography Book*. Het eerste boek in deze serie, *The Digital Photography Book*, deel 1, is uitgegroeid tot het bestverkochte boek over digitale fotografie in de geschiedenis.

Zes jaar achter elkaar werd Scott verkozen tot 's werelds bestverkopende auteur van boeken over fotografische technieken. Zijn boeken zijn vertaald in tientallen talen, waaronder het Chinees, Russisch, Spaans, Koreaans, Pools, Taiwanees, Frans, Duits, Italiaans, Japans, Zweeds, Turks, Portugees en natuurlijk in het Nederlands.

Scott is directeur trainingen van de Adobe Photoshop Seminar Tour and Conference Technical Chair for the Photoshop World Conference. Hij is te zien in een reeks online cursussen van KelbyOne.com en traint sinds 1993 fotografen en Adobe Photoshop-gebruikers.

Voor meer informatie over Scott bezoek je:

Zijn dagelijkse blog op scottkelby.com

Twitter: [@scottkelby](https://twitter.com/scottkelby)

Instagram: [@scottkelby](https://www.instagram.com/scottkelby)

Facebook: [facebook.com/skelby](https://www.facebook.com/skelby)

Google+: [scottgplus.com](https://plus.google.com/scottgplus.com)

Zeven dingen die je nu al moet weten

(1) **De reden waarom je dit direct moet weten is dat ...** als je de pagina omslaat zonder dit te lezen, je niet alleen volledig en hopeloos verloren zult zijn, maar zelfs je harde schijf beschadigd kan raken. Oké, daar is niets van waar, maar er zijn trucs, die wij als schrijvers moeten gebruiken om onze lezers (gelovige mensen zoals jij, die ofwel hebben geïnvesteerd in dit boek of het op zijn minst gestolen hebben, waar een zeker risico aan vastzit) de dingen te laten lezen die je gewoonlijk over wilt slaan. Maar we hebben een reden voor deze inleidingen: we worden per pagina betaald. Nee! Helemaal niet (hoewel ik zou willen dat het wel zo was). We worden betaald om boeken te maken waar de lezer iets aan heeft en als je dit soort dingen leest, zal het je helpen meer uit het boek te halen.

(2) **Lees dit boek in de juiste volgorde als Lightroom Mobile nieuw is voor je.** Ik weet dat dit anders is dan in sommige andere boeken van mij, maar voor deze ene keer helpt het als je het in de volgorde leest waarin het hier wordt aangeboden. Ik beloof dat het zal helpen. Je zult in staat zijn om alles goed te kunnen volgen.

(3) **Als je een oude mopperkont bent, sla dan de inleidingen van een hoofdstuk helemaal over.** Het schrijven van deze eigenzinnige hoofdstukinleidingen, die weinig of niets te maken hebben met de eigenlijke inhoud van het boek, is een lange traditie van mij en op de een of andere manier vinden veel mensen dat leuk (ik heb zelfs een heel boek gepubliceerd met niets anders dan hoofdstukinleidingen: ik verzin het niet), maar een aantal serieuze mensen haat ze met heel hun hart. Dus als je een van 'die' mensen bent, doe jezelf een plezier en sla ze gewoon over. En als je maar een beetje geïrriteerd raakt door het lezen van deze inleiding hier, sla die dan alsjeblieft over. Dit is flauwekul. De rest van het boek bestaat echter gewoon uit duidelijk beschreven technieken.

(4) **Ik heb goed nieuws:** als je Lightroom hebt gebruikt op je computer en je bent zelfs relatief vertrouwd met de werking van het programma, zal het leren van Lightroom Mobile voor jou niet

De rest staat hier, niet overslaan dus

zo moeilijk zijn. Het heeft veel dezelfde functies die Lightroom op je computer ook heeft. Lightroom Mobile heeft alleen een geheel andere interface (ik zei voor de grap tegen Adobe, dat ze gewoon een mobiele bewerkingssapp gebouwd hadden en op het laatste moment besloten hadden het Lightroom Mobile te noemen. Dat vonden ze niet zo grappig). Dit hele boek gaat over het onder de knie krijgen van de workflow, dus dat zal vrij gemakkelijk voor je zijn.

(5) **Ik heb speciaal voor jou een video gemaakt!** Als speciale trainingsbonus, heb ik alleen voor de lezers van dit boek een Engelstalige video gemaakt, waarin ik je vanaf het begin tot het eind door mijn eigen Lightroom Mobile workflow leid. Je kunt zien hoe ik het in mijn eigen werk gebruik en dat kan je helpen leren hoe het voor jou kan werken. Je kunt hem hier vinden: <http://kelbyone.com/books/lrmobile>.

(6) **Lightroom Mobile kan, afhankelijk van waarop je het gebruikt, een beetje anders zijn.** De schermgrootte van een telefoon verschilt nogal van een tablet en daarom kan de werking van apparaten soms verschillen. Op een tablet zie je bijvoorbeeld vijf pictogrammen onder een foto. De eerste, Filmstrip, toont miniatures onderaan het scherm om het navigeren naar foto's gemakkelijker te maken. Op een telefoon is er geen ruimte voor de filmstrip, dus zijn er slechts vier pictogrammen. Het zijn dat soort dingen. Het gebeurt niet vaak, maar het gebeurt.

(7) **Lightroom Mobile is in Apple's iOS anders dan op Android-apparaten.** Hoewel de functies eindelijk (eindelijk!) vrijwel hetzelfde zijn, zijn sommige namen verschillend. Op een iPhone worden foto's bijvoorbeeld geïmporteerd uit je Camera Roll (Filmrol), op een Android-apparaat vanuit je Gallery. Als ik dat elke keer uit moet schrijven, wordt het echt vervelend voor je. Ik gebruik dus gewoon 'Camera Roll', maar nu weet je wat ik bedoel. Gelukkig zijn er maar weinig verschillen zoals deze, maar ik vermeld het wanneer er iets niet beschikbaar is voor een bepaald besturingssysteem.

Inhoud

HOOFDSTUK 1 **1**

Je foto's Lightroom Mobile binnenkrijgen

Je moet ergens beginnen, dus... doe je het volgende

Meld je aan bij Lightroom op je desktopcomputer	4
Synchroniseren met Lightroom Mobile inschakelen	5
Bepalen welke verzamelingen worden gesynchroniseerd	6
Je kunt slechts één catalogus synchroniseren	7

HOOFDSTUK 2 **9**

Werken met verzamelingen

Zij vormen het hart van Lightroom Mobile

Je verzamelingen zichtbaar maken in Lightroom Mobile	10
Een nieuwe verzameling maken	11
Foto's toevoegen aan een nieuwe verzameling	12
Je nieuwe verzameling tonen op je computer	13
Bekijken waar je originele foto's worden opgeslagen	14
Bepalen hoe je je verzamelingen sorteert	15
Je foto's bekijken in de rasterweergave	16
De grootte van je miniatures aanpassen	17
Rasterweergave-opties kiezen	18
De sorteerwijze voor je foto's kiezen	19
De weergave Segmented gebruiken	20
Je miniatures handmatig ordenen	21
Een omslagfoto instellen	22
Afbeeldingen kopiëren en verplaatsen	23
Meerdere foto's selecteren	24
Een foto in de loepweergave bekijken	25
Inzoomen	26
De interface verbergen in de loepweergave	27
De filmstrip gebruiken	28
Een diavoorstelling maken	29
Je foto's markeren als keuze (Picks) of geweigerd (Rejects)	30
Sterwaarderingen toevoegen	31
Filters gebruiken om je beste foto's te bekijken	32
Je keuzen en sterwaarderingen bekijken op je computer	33

HOOFDSTUK 3**35****Je foto's bewerken***De Lightroom Mobile-versie van Lightrooms module Ontwikkelen*

Je foto's bewerken	36
De witbalans instellen	37
De schuifregelaars Temperature en Tint gebruiken	38
Een schuifregelaar opnieuw instellen	39
De White Balance Selector Tool gebruiken	40
De belichting (Exposure) aanpassen	41
Je foto's automatisch corrigeren met Auto Tone	42
Contrast toevoegen	43
De lichtste delen (Highlights) repareren	44
Omgaan met hooglichtproblemen (kleurverlies)	45
Tegenlichtfoto's repareren of schaduwen openen	46
Het kleurbereik uitbreiden (Whites en Blacks)	47
Meer textuur aanbrengen door het aanpassen van de helderheid (Clarity)	48
Meer kleur toevoegen aan je foto	49
Een foto minder verzadigd maken	50
Tijdens het bewerken vlaggen en sterren aan de foto toekennen	51
De bewerking van de ene foto toepassen op andere foto's	52
Een foto voor en na bewerking weergeven	53
Je foto opnieuw instellen	54
Bewerken in de Filmrol	55
Bewerken in een webbrowser	56
Metadata in Lightroom Web bekijken en toevoegen	57

HOOFDSTUK 4**59****De basisbewerkingen voorbij***Nu begint het leuk te worden*

De kleurtintcurve gebruiken: de puntcurve	60
De kleurtintcurve gebruiken: de curve Parametric	61
De kleurtintcurve gebruiken: RGB-kanalen	62
Hoeken donkerder maken (vignettering)	63
Omzetten naar zwart-wit	64
Gesplitste tinteffecten creëren	65
Afzonderlijke kleuren in je foto aanpassen	66
Mistige foto's verbeteren	67

Luchten (en andere zaken) verbeteren met het gegradueerd filter	68
Het creëren van een spotlichteffect met van het radiaalfilter	69
Automatische lenscorrecties toepassen	70
Raw-foto's van je digitale camera bewerken	71
Voorinstellingen uit de ontwikkelmodule toepassen	72
De voorvertoningen van voorinstellingen gebruiken	73
Voorinstellingen aanpassen	74
Meer dan één voorinstelling toepassen	75
Instellingen van de ene foto naar een andere foto overbrengen	76
Funcities kopiëren en plakken die niet in Lightroom Mobile voorkomen	77
Een verzameling maken van aanpassingen die niet in Lightroom Mobile voorkomen	78
Een verzameling maken met voorinstellingen van derden	79

HOOFDSTUK 5

81

Uitsnijden en dingen die lijken op uitsnijden

Hé, roteren lijkt toch op uitsnijden?

Een foto uitsnijden	82
Standaardverhoudingen toepassen bij het uitsnijden	83
Zelf de uitsnede bepalen	84
Een foto rechttrekken	85
Een foto handmatig roteren	86
Een foto 90° draaien	87
Een foto spiegelen	88
De uitsnede staand maken	89

HOOFDSTUK 6

91

Je foto's delen

Hoe deel je je werk met de wereld (of alleen met je zus, dat is aan jou)?

Een foto delen	92
Een verzameling delen	93
Een foto openen in een andere app	94
Delen of openen met metadata, of niet	95
Spark gebruiken om een beeldverhaal te delen	96
Opslaan in Camera Roll (of Gallery)	97
Foto's bekijken in de presentatiemodus	98
Foto's op tv bekijken via Apple TV (v4)	99

HOOFDSTUK 7

101

Je fotosessie direct delen

Ja, je kunt je fotosessie direct delen met iedereen, overal, altijd

Tethered fotograferen	102
Vastleggen via tethering (Tethered Capture) instellen	103
Een nieuwe verzameling aanmaken	104

Je nieuwe verzameling synchroniseren	105
Foto's naar je doelverzameling (Target Collection) sturen	106
Wat je klant te zien krijgt	107
Laat je klant vlagmarkeringen en sterwaarderingen aanbrengen	108
Maak je verzameling openbaar	109
Wat je klant op afstand te zien krijgt	110
Op afstand favorieten markeren	111
Op afstand opmerkingen plaatsen	112
Wat jij te zien krijgt in Lightroom	113

HOOFDSTUK 8 **115**

De ingebouwde camera gebruiken

Die is veel beter dan je denkt

Toegang krijgen tot de camera	116
De verschillende camerafuncties gebruiken	117
Raw-foto's maken met een Android telefooncamera	118
Een voorvertoning van je laatste opname	119
Een aangepaste witbalans instellen	120
Snellere toegang tot de camera van Lightroom voor iPhone-gebruikers	121
Ingebouwde live-filters gebruiken	122
De opnamen die je zojuist gemaakt hebt terugvinden	123

HOOFDSTUK 9 **125**

Overige dingen

Deze verdienen ook een plekje

Automatisch je copyrightinformatie opnemen in je foto's	126
Sneltoetsen gebruiken	127
Je kunt het gebruiken zonder Lightroom op je computer	128
Niet-gesynchroniseerde foto's opsporen	129
Pop-upmenu's verplaatsen om gemakkelijker te kunnen bewerken	130
De voordelen van offline werken	131
Werken met video	132
Automatisch een video maken van je verzameling	133
Hogeresolutiefoto's importeren	134
Maak de cache leeg als je opslagruimte opraakt	135

INDEX	136
-------------	-----

Hoofdstuk 1

Je foto's Lightroom Mobile binnenkrijgen

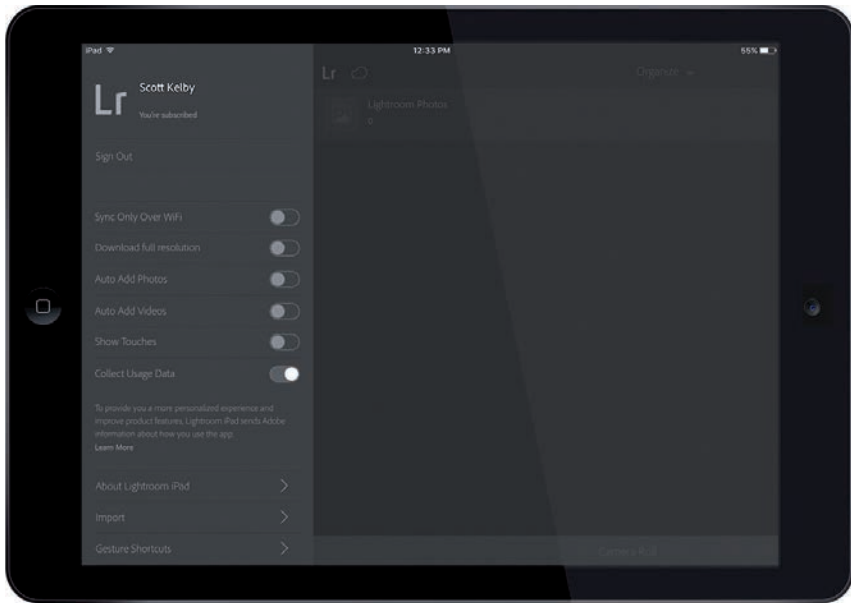
Je moet ergens beginnen, dus...
doe je het volgende

Voordat we beginnen, is het wellicht handig om te weten dat de hele beleving van Lightroom eigenlijk uit meerdere onderdelen bestaat, die allemaal zijn ontworpen om de kracht van Lightroom te vergroten. Er is bijvoorbeeld Lightroom Desktop, dat is de versie van Lightroom die zich op je laptop of desktopcomputer bevindt. En natuurlijk is er Lightroom Mobile, die je op je telefoon of tablet gebruikt. Dan is er nog Lightroom Web (dat verbonden is aan Lightroom Mobile), die je in een webbrowser gebruikt en tot slot heb je ook nog Lightroom voor Apple TV, die zich op een apparaat, verbonden met Apple TV, bevindt. Maar Adobe heeft recent (vanaf de verschijning van dit boek) ook Lightroom Foley aangekondigd, die in een busje langs de rivier leeft, Lightroom Grootmoeder, die in een huisje in het bos woont en natuurlijk Lightroom SpongeBob, die in een ananas onder de zeespiegel leeft. Als het er nu op lijkt, dat de zaken in die laatste zin een onverwachte wending nemen, heb je waarschijnlijk de intro van dit boek niet gelezen. Daarin heb ik je gewaarschuwd voor deze hoofdstukinleidingen en dat je ze moet zien als een mentale pauze, een pauze tussen alle technieken door, waardoor jij, de lezer, de kans krijgt om je gedachten te ordenen en ze in een klein mandje te leggen en mee te nemen naar grootmoeders huisje.

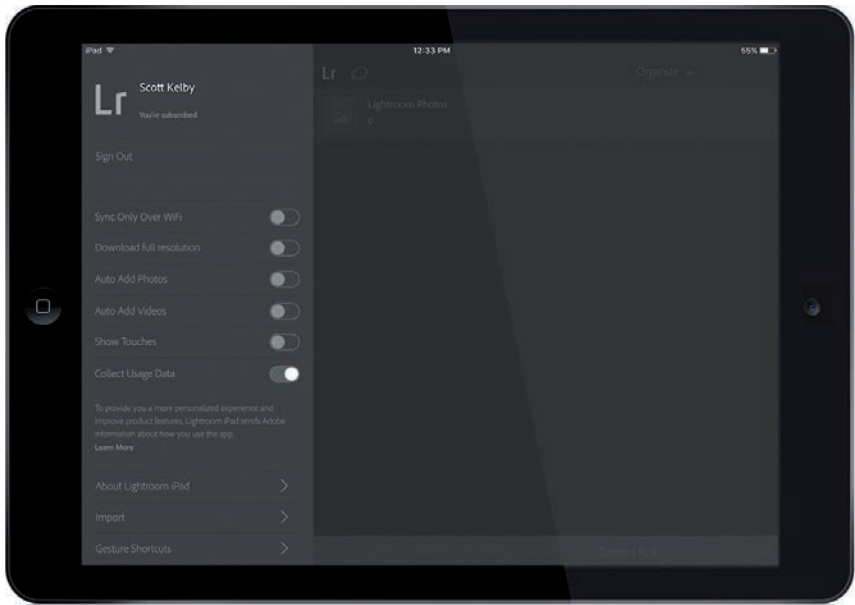

Lightroom Mobile downloaden en je aanmelden

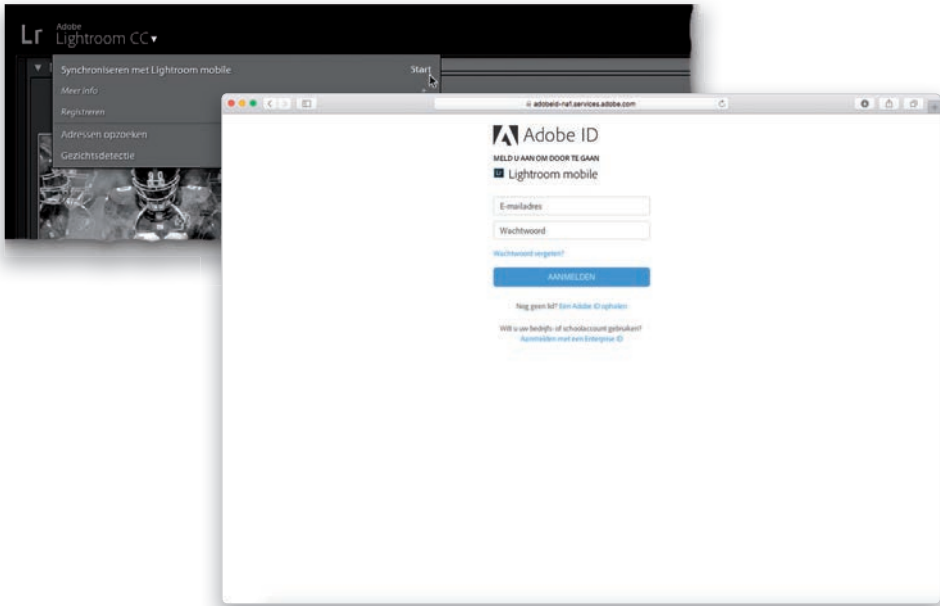
Download de Lightroom-app op je iPad, iPhone of Android-apparaat (het is gratis). Wanneer je begint, zal je gevraagd worden om in te loggen met je Adobe ID en wachtwoord (zo weten Lightroom op je computer en Lightroom op je mobiele apparaat dat ze aan elkaar gekoppeld zijn). Als je nog geen Adobe ID hebt (het is slechts een eenvoudig gebruikersaccount), kun je je ervoor aanmelden (het is gratis) door te klikken op de koppeling Get Adobe ID onder de knop Sign In. Er wordt een ander venster geopend, waar je je account aan kunt maken (je hebt geen creditcardinfo nodig, alleen je naam, adres en dat soort dingen).

Stel je opties in

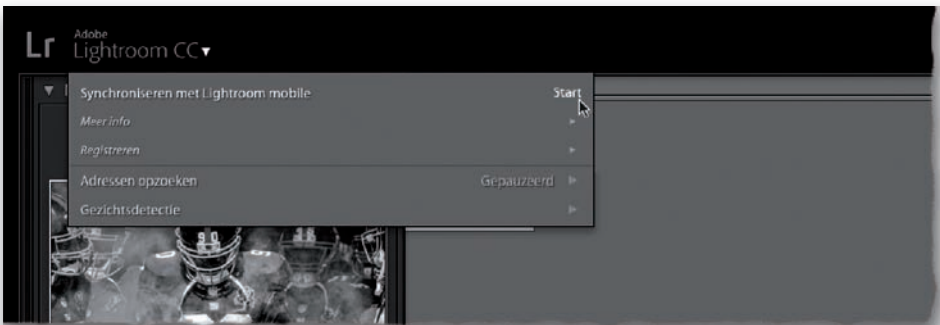
Op dit moment heb je nog geen foto's geïmporteerd. We hebben niet bepaald welke collecties we met Lightroom Mobile willen synchroniseren, dus er is nog niets (maar dat verandert snel). Laten we eerst maar eens kijken waar je mogelijkheden en voorkeuren liggen. (*Opmerking:* Sommige van de hier getoonde opties zijn op dit moment alleen beschikbaar op iOS-apparaten.) Als je Lightroom op je mobiele apparaat opent, kom je in de weergave Collections terecht en zie je het kleine LR-logo in de linkerbovenhoek van het scherm. Tik hierop, waarna de zijbalk aan de linkerkant uitschuift met daarin je opties, waaronder de vraag of je foto's alleen wilt synchroniseren via wifi of dat je ook toestemming geeft om te synchroniseren via het mobiele netwerk (dat van invloed kan zijn op de kosten van je data-abonnement). Als je Auto Add Photos of Auto Add Videos inschakelt, zal Lightroom Mobile automatisch foto's of video's die je met je telefoon (of tablet) hebt gemaakt, toevoegen en deze synchroniseren met Lightroom op je desktopcomputer (in hoofdstuk 9 kijken we naar de optie Load Full Resolution). Wanneer je Show Touches inschakelt, verschijnt een rode 'stip' als je op het scherm tikt (handig wanneer je vanaf je mobiele apparaat een demonstratie van Lightroom geeft of iemand leert hoe je voor de eerste keer Lightroom gebruikt op je mobiele apparaat). Ook zal Adobe, als ze deze app blijven ontwikkelen, anonieme gegevens verzamelen om te zien hoe mensen die gebruiken. Als je liever niet wilt dat die gegevens van je verzameld worden, kun je Collect Usage Data uitschakelen. De rest zijn opties voor hulp, het gebruik van gebaren, uitloggen en dergelijke (we zullen later in het boek nog meer van deze opties bekijken). Tik op de zijbalk om deze weer te verbergen. Oké, laten we eens wat foto's importeren!

Meld je aan bij Lightroom op je desktopcomputer

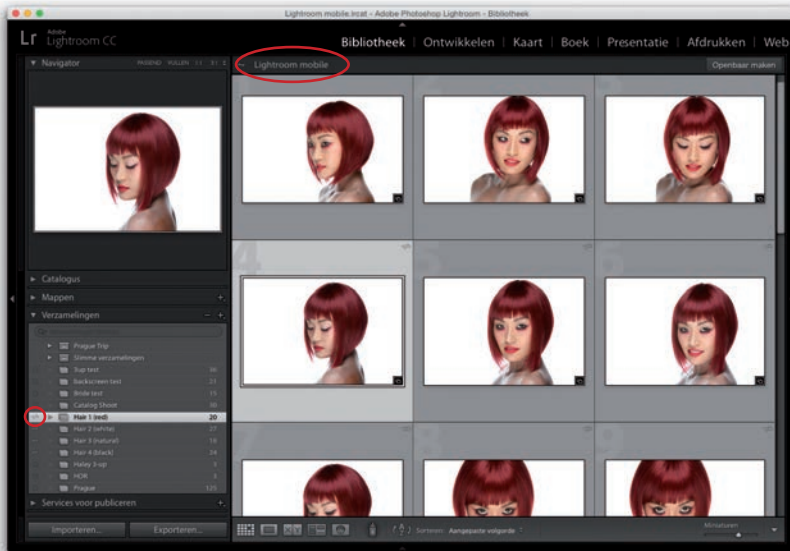
Vooruit, hiermee kan Adobe de internationale prijs 'We verstoppen opdrachten op de onwaarschijnlijkste plaatsen' winnen, maar als je op je bureaublad je cursor over het Lightroom-logo (in de linkerbovenhoek van het venster) beweegt, verschijnt een wit naar beneden gericht driehoekje, dat aangeeft dat er iets kan gebeuren als je erop klikt. Dus ga je gang en klik daarop, waarna het deelvenster Activiteiten zal verschijnen. Klik nu aan de rechts van Synchroniseren met Lightroom Mobile op Start. In je webbrowser wordt nu de aanmeldpagina van Adobe ID geopend, waar je je Adobe ID en wachtwoord kunt invoeren. Klik op Aanmelden.

Synchroniseren met Lightroom Mobile inschakelen

Als je terugkeert naar het deelvenster Activiteiten zie je een aan/uitschakelaar, waarmee je de functie Synchroniseren met Lightroom Mobile aan of uit kunt zetten. Zorg ervoor dat deze is ingeschakeld (zo niet, klik erop om deze in te schakelen) en klaar ben je. Maak je geen zorgen: met het inschakelen van deze synchroniseerfunctie worden absoluut *niet* al je foto's naar Lightroom Mobile gestuurd. We gaan bekijken hoe je precies bepaalt welke fotoverzamelingen je wilt versturen en alleen die foto's zullen ook daadwerkelijk worden verstuurd. Dit is slechts een beginpunt (je moet ergens beginnen, nietwaar?), maar op dit moment worden door het inschakelen van deze functie geen foto's gesynchroniseerd.

Bepalen welke verzamelingen worden gesynchroniseerd

Ga in Lightroom op je computer naar het deelvenster Verzamelingen, waar je aan de linkerkant van elke verzameling een grijs vakje ziet. We gebruiken deze vakken om aan te geven welke verzamelingen gesynchroniseerd worden met Lightroom op ons mobiele apparaat. Als je in een vakje klikt, verschijnt in dat vakje een synchroniseerpictogram (het ziet eruit als een soort vinkje, hierboven rood omcirkeld). Die verzameling wordt nu automatisch gekopieerd naar Lightroom op je mobiele apparaat. Als je in de linkerbovenhoek van het raster met miniaturen kijkt, zie je het synchroniseerpictogram en 'Lightroom mobile' verschijnen (ook hierboven omcirkeld) en een synchroniseerpictogram in de rechterbovenhoek van elke miniatuur van een gesynchroniseerde foto, om je te laten weten dat de foto's in deze verzameling zijn gesynchroniseerd.

Opmerking: Lightroom op je mobiele apparaat werkt alleen met verzamelingen, niet met mappen. Als je dus een map wilt synchroniseren, moet je er eerst een verzameling van maken, door in het deelvenster Mappen op een map te klikken en deze naar het deelvenster Verzamelingen te slepen. Nu kun je die verzameling synchroniseren.

Je kunt slechts één catalogus synchroniseren

Op dit moment (wat betekent dat dit mogelijk op een bepaald moment in de toekomst kan veranderen, maar ik heb geen idee óf en wanneer) kun je slechts één catalogus synchroniseren met Lightroom Mobile. Dat vind ik prima, want ik heb er maar één en ik probeer ook iedereen ervan te overtuigen het slechts bij één Lightroom-catalogus te houden, omdat het je leven een stuk gemakkelijker en minder ingewikkeld maakt. Als je echter om wat voor reden dan ook meerdere catalogi hebt, dan zul je moeten kiezen welke je wilt synchroniseren met Lightroom Mobile (nogmaals, je synchroniseert niet je hele catalogus, slechts de verzamelingen met foto's waarvan je aangeeft, dat ze gesynchroniseerd moeten worden). Als je iemand bent die meerdere catalogi gebruikt (en dat weet je van jezelf) en je hebt een catalogus gekozen om te synchroniseren, wees dan niet bang, want je kunt later besluiten om een andere catalogus te synchroniseren. Open de nieuwe catalogus die je wilt synchroniseren en schakel in het deelvenster Activiteiten Synchroniseren met Lightroom Mobile in (zie pagina 5). Er verschijnt een dialoogvenster met een waarschuwing (hier afgebeeld) dat laat weten dat je al een andere catalogus hebt gesynchroniseerd en dat, als je in plaats daarvan deze catalogus kiest, alle foto's die je hebt gesynchroniseerd worden vervangen door de foto's van deze catalogus. Je kunt 'Oké' zeggen of Annuleren en de andere catalogus als je gesynchroniseerde catalogus handhaven.